

Sygn. akt V Ga 86/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział V Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Zofia Wolna**

Sędziowie: SSO Andrzej Znak, SSR del. Paweł Ptak (spr.)

Protokolant: Renata Stanirowska

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2017 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w F.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w F.

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 22 listopada 2016 roku

sygn. akt VIII GC 530/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie: w pkt. 1 zasądza od pozwanej (...) Spółka Akcyjna w F. na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwotę 8.532,51 zł (osiem tysięcy pięćset trzydzieści dwa złote pięćdziesiąt jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 18 grudnia 2014r. do dnia 22 grudnia 2014r., w wysokości 8% w stosunku rocznym od dnia 23 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; w pkt. 2 oddala powództwo w pozostałej części; w pkt. 3 zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.741,30 zł (dwa tysiące czterdzieści jeden złotych trzydzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu za I instancję po ich stosunkowym rozdzieleniu; w pkt. 4 nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa: od powódki - kwotę 55,91 zł (pięćdziesiąt pięć złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy), zaś od pozwanej – kwotę 212,89 zł (dwieście dwanaście złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych po ich stosunkowym rozdzieleniu;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 563,00 zł (pięćset sześćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt V Ga 86/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 listopada 2016r. sygn. akt VIII GC 530/15 Sąd Rejonowy w Częstochowie zasądził od pozwanej (...) Spółka Akcyjna w F. na rzecz powódki (...) Towarzystwo (...) w W. kwotę 10 772,67 zł (wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 18 grudnia 2014 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku, w wysokości 8% w stosunku rocznym od dnia 23 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi

odsetkami ustawowymi w wysokości 7% w stosunku rocznym od 1 stycznia 2016 roku. (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.096,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2).

Wydając taki wyrok Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 19 marca 2013 r. doszło do zalania lokalu usługowego – sklepu Centrum (...) sp. z o.o. w W. – stanowiącego podmiot wchodzący w skład spółki kapitałowej (...) S.A., położonego przy ul. (...) w W.. Szkoda została zgłoszona do ubezpieczyciela poszkodowanego (...) S.A. w W.. W tym czasie pozwany (...) S.A. w O. wykonywał prace budowlane związane z przebudową drugiego piętra budynku centrum handlowego Galeria (...) bezpośrednio nad lokalem Centrum (...) sp. z o.o. W trakcie postępowania likwidacyjnego ustalono, że przyczyną zalania przedmiotowego lokalu było uszkodzenie odpowietrznika w rurze zasilającej ciąg nagrzewania, przebiegający bezpośrednio nad witryną sklepu. Do uszkodzenia odpowietrznika doszło na skutek jego zamrożenia w wyniku zdemontowania okna znajdującego się bezpośrednio nad grzejnikiem. Demontaż ten nastąpił w trakcie prac budowlanych prowadzonych przez pozwanego. Potwierdzeniem tej okoliczności był fakt, że wówczas w W. zarejestrowano ujemne temperatury od -3 st. C w nocy do -1 st. C za dnia. Szkoda została zgłoszona do pozwanego dnia 19 marca 2013 r. (k. 200). Protokół zgłoszenia szkody został podpisany przez przedstawiciela pozwanego. W raporcie likwidacji szkody z dnia 5 czerwca 2013 r. określono, że ubezpieczony sprecyzował roszczenie w zakresie nakładów inwestycyjnych na kwotę 24 700,00 zł netto. Roszczenie to obejmuje:

- 4 000,00 zł netto z tytułu szyldu,
- 300,00 zł netto z tytułu oświetlenia,
- 400,00 zł netto z tytułu prac sprzątających, poniesionych przez najemcę po zalaniu,
- 20 000,00 zł netto z tytułu naprawy zalanego sufitu i ścian.

Roszczenie to zostało zweryfikowane do kwoty 10 272,67 zł netto. W trakcie postępowania ustalono, że w wyniku zalania został uszkodzony regał, na którym znajdowały się środki obrotowe, i ubezpieczony sprecyzował roszczenie w tym zakresie na kwotę 2 000,00 zł, która została zweryfikowana do kwoty 500,00 zł netto z tytułu renowacji regału. W następstwie zdarzenia zalaniu uległy również środki obrotowe w postaci win na kwotę 603,99 zł netto. Podczas oględzin rzeczoznawca stwierdził, iż w wyniku zaistniałego zdarzenia uszkodzeniu uległy jedynie etykiety i opakowania i dlatego została przyznana kwota 500,00 zł na przepakowanie, zmianę etykiet i opakowań oraz oczyszczenie. Poszkodowany wniósł również o wypłatę z tytułu utraty zysku i określił, że jego strata obejmuje 5 godzin z powodu zalania sklepu, jednak nie sprecyzował wysokości tego roszczenia. Rzeczoznawca określił łączną wartość szkody na kwotę 11 272,67 zł netto, a z uwagi na zapis umowny o franszyzie redukcyjnej w wysokości 500,00 zł, wartość odszkodowania wyniosła 10 772,67 zł netto i taka kwota została wypłacona poszkodowanemu.

W niniejszej sprawie dopuszczono dowód z opinii biegłego, który określił wartość robót remontowych w zalanym lokalu na kwotę 8 532,51 zł netto. Przy wydawaniu opinii biegły nie brał pod uwagę innych elementów odszkodowania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie. Bezzasadny jest zarzut pozwanego, że nie był informowany o toku postępowania likwidacyjnego, skoro został powiadomiony o szkodzie, o czym świadczy protokół na k. 200 akt. W protokole tym opisano rozmiar uszkodzeń, a został on podpisany przez przedstawiciela zarówno poszkodowanego, jak i pozwanego. Pozwany nie zgłosił co do jego treści żadnych zastrzeżeń. W formularzu zgłoszenia szkody zaznaczono, że najemca będzie się kontaktował z pozwanym po oszacowaniu strat. Sam pozwany przyznał, że w trakcie postępowania likwidacyjnego powód kontaktował się z jego ubezpieczycielem, co również świadczy o tym, że pozwany wiedział o szkodzie i wskazał swojego ubezpieczyciela.

Bezzasadny jest również zarzut rozbieżności między datami protokołu szkody z dnia 20 marca 2013 r. a raportem końcowym likwidacji szkody z dnia 5 czerwca 2013 r. Oczywistym jest, że protokół szkody został sporządzony na

początkowym etapie jej likwidacji, a po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego został sporządzony raport końcowy likwidacji szkody. Odpowiedzialność pozwanego jest również w ocenie Sądu Rejonowego oczywista po pierwsze z uwagi na niekwestionowany przez przedstawiciela pozwanego fakt zgłoszenia szkody, a także z uwagi na to, że kiedy doszło do zalania, pozwany prowadził prace budowlane piętro wyżej i zostało przesądzone, że do przedmiotowej awarii doszło na skutek jego zaniedbań.

Została również wyjaśniona kwestia podmiotu poszkodowanego, gdyż powód wyjaśnił, że Centrum (...) sp. z o.o. jest podmiotem wchodzącym w skład spółki kapitałowej (...) S.A.

Odnosnie wartości wypłaconego odszkodowania, Sąd Rejonowy zauważył, że co prawda biegły w opinii stwierdził, że wartość prac remontowych w zalanym lokalu do usunięcia szkody wynosi 8 532,51 zł netto, to jednak należy wskazać, że wypłacone odszkodowanie obejmowało również inne elementy, takie jak: naprawa regału, wymiana etykiet na butelkach, szkoda z tytułu utraty zysków, dlatego też uwzględniono powództwo w całości. Ponadto, Sąd ten zwrócił uwagę, że powód wykazał, iż odszkodowanie zostało wypłacone w dochodzonej wysokości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji na mocy art. 828 § 1 k.c. w związku z art. 415 k.c. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, w której – zaskarżając wyrok w części zasądzonej ponad kwotę 8.532,51 zł. wraz z odsetkami oraz w części orzekającej o kosztach postępowania, tj. w zakresie punktu 1 i 2 wyroku – podniosła zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania jest w całości uzasadnione, w sytuacji w której powód nie udowodnił roszczenia przewyższającego kwotę 8.532,51 złotych.

Stawiając taki zarzut pozwana wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Skuteczny okazał się podniesiony przez apelującą zarzut naruszenia przez Sąd i instancji art. 6 k.c. statuujący zasadę rozkładu ciężaru dowodu w procesie cywilnym. Zgodnie z nią, osoba, która powołuje się na przysługujące jej prawo i żąda czegoś od innej osoby zobowiązana jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. Zasada ta oznacza, iż na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, na pozwanym zaś ciężar udowodnienia faktów niweczących to prawo (vide: m.in. uzasadnienie wyroku SN z dn. 03.10.1969r., II PR 313/69, OSNC 1970/9/147). Natomiast zaprzeczanie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje ten skutek, iż istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą zostać udowodnione. W razie zaś ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu. Podkreślenia również wymaga, iż to strony są dysponentami postępowania cywilnego, a obowiązujące obecnie przepisy procedury cywilnej nie nakładają na Sąd obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zatem zobligowany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art.232 k.p.c.), gdyż obowiązek ich przedstawienia spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie (art.227 k.p.c.) został włożony na tę stronę, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art.6 k.c.).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy należy przyjąć, że strona powodowa nie wykazała zasadności swojego roszczenia ponad kwotę 8.532,51 zł. Należy zauważyć, że podstawą dochodzonego przez powódkę roszczenia jest art. 828 § 1 k.c. który zawiera regulację regresu ubezpieczeniowego, jako jednej z postaci wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela, o których mowa w art. 518 § 1 pkt 4 k.c., przy czym przejście roszczenia na ubezpieczyciela

następuje z mocy prawa. Stosownie do uregulowań zawartych w art. 828 § 1 k.c. ubezpieczyciel nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało ubezpieczonemu przez sam fakt zapłaty odszkodowania. Z tym samym momentem traci je ubezpieczający, a ubezpieczyciel nabywa wierzycelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 k.c. (H. Ciepła, T. Żyżnowski, Glosa do wyroku Sądu Wojewódzkiego w Siedlcach z dnia 25 lutego 1993 r., I Cr 68/93, OSP 1994, z. 2, poz. 30). Z powyższego nie wynika jednakże, że ubezpieczyciel w procesie prowadzonym przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę jest zwolniony od obowiązku stosowania się do ogólnych reguł dowodzenia określonych w art. 6 k.c. Jak przyjmuje się bowiem w orzecznictwie że treść art. 828 § 1 k.c. nie stwarza domniemania, że suma odszkodowania wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odpowiada zakresowi odpowiedzialności osoby, która wyrządziła szkodę. Roszczenie ubezpieczyciela oparte na art. 828 § 1 k.c. podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie (por. wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 300/09, LEX nr 677779). W szczególności ubezpieczyciel w procesie regresowym winien więc wykazać wysokość szkody.

W niniejszej sprawie powódka nie sprostала temu ciężarowi w zakresie udowodnienia wysokości poniesionej przez ubezpieczonego szkody i następnie pokrytej przez nią ponad kwotę 8.532,51 zł. Należy przypomnieć, iż powódka wypłaciła tytułem odszkodowania poszkodowanej spółce (...) SA w W. po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego kwotę 10.272,67 zł. Pozwana w toku niniejszego procesu wysokość szkody zakwestionowała (vide w szczególności: punkt 2 uzasadnienia sprzeciwu od nakazu zapłaty – k. 121v), co spowodowało że wysokość ta stała się sporna i w konsekwencji powódka winna ją udowodnić. W toku niniejszego procesu celem wykazania wysokości szkody powódka naprowadzała na tą okoliczność dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa oraz rzeczoznawcy majątkowego. Sąd I instancji dowód taki dopuścił zgodnie z tezą dowodową powódki zawartą w punkcie 8 pozwu (k. 2 verte i k. 340). Zgodnie z opinią biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego i wyceny robót ogólnobudowlanych dr inż. A. K. wartość kosztorysu niezbędnych do wykonania robót remontowych w zalanym lokalu dla usunięcia szkody wyniósł kwotę 8.532,51 zł. netto. Biegły ten, jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy nie brał pod uwagę innych elementów odszkodowania, w szczególności: naprawy regału, wymiany etykiet na butelkach oraz utraty zysków. Zauważyć należy, że opinia ta nie była przez strony kwestionowana, w szczególności co do zakresu wyceny szkody. Strony nie wnosiły również w tym zakresie zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. W tym stanie rzeczy jako dowolne jawi się ustalenie Sądu, iż powódka wykazała szkodę w pozostałym, nie objętym opinią zakresie w szczególności, iż Sąd ten wywodzi to twierdzenie z samego faktu wypłaty odszkodowania poszkodowanemu w kwocie dochodzonej pozwem, co jest jak - już wyżej - wskazano niedopuszczalne. Ponieważ w zakresie wykazania szkody ponad tą którą ustalił biegły powódka nie naprowadzała żadnych innych dowodów, jej roszczenie w tym zakresie należy uznać za nieudowodnione.

Powyższe skutkowało w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. korektą zaskarżonego wyroku poprzez zasadzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty stanowiącej równowartość udowodnionego roszczenia regresowego, tj. kwoty 8.532,51 zł. wraz z odsetkami od daty wniesienia pozwu. W pozostałym zakresie powództwo – jako nieudowodnione - oddalono.

O kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Ponieważ żądanie powódki zostało uwzględnione w 79,20 %, (8.532,51 zł. x 100/ 10.773,00zł.) winna ona partycypować w kosztach w 20,80 %. Łącznie wysokość kosztów procesu w I instancji wyniosła kwotę 6.513,00 zł. (koszty zastępstw procesowych obu pełnomocników po 2.400,00 zł., opłat skarbowych od pełnomocnictw po 17,00 zł., opłata od pozwu 539,00 zł. i koszty opinii biegłego 1.140,00 zł.). Powódka poniosła koszty w łącznej wysokości 4.096 zł., a powinna w wysokości 1.354,70 zł. (6.513,00 zł. x 20,80 %). Różnicę w kwocie 2.741,30 zł. należało więc zasądzić od pozwanej na jej rzecz. Stosunkowo również rozdzielono pomiędzy stronami nie uiszczone koszty sądowe w kwocie 268,80 zł. (k. 330), nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Częstochowie: od powódki – kwotę 55,91 zł. (268,80 zł. x 20,80 %), zaś od pozwanej – kwotę 212,89 zł. (268,80 zł. x 79,20 %). Koszty zastępstwa prawnego ustalono w oparciu o § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłata za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 ze zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty te składa się opłata od apelacji w kwocie 113,00 zł. oraz koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 450,00 zł.